

WEBINARIUM NA TEMAT STANU REWIZJI KRAJOWEGO STANDARDU ODPOWIEDZIALNEJ GOSPODARKI LEŚNEJ FSC DLA POLSKI (23 SIERPNIĄ 2023 R.)

Odpowiedzi na wszystkie pytania zadane podczas webinarium przez jego uczestników.

1. Jak zamierzacie Państwo uwiarygodnić transparentność tworzenia standardu i trybu wdrożenia poprzez grupę techniczną. Odstąpienie Lasów Państwowych od certyfikacji jest dowodem, że proces został poprowadzony wadliwie i nietransparentnie. Efekt: przyszłym roku nie będzie FSC w polskich lasach

Od samego początku proces rewizji standardu FSC gospodarki leśnej dla Polski jest w pełni transparentny. Przedstawiciele Lasów Państwowych, przemysłu drzewnego i organizacji pozarządowych i pracowników leśnych, pracowali nad rewizją standardu przez 4 lata. W trakcie tego czasu grupa odbyła łącznie 54 spotkania. Zespół mógł wspólnie wypracować najlepsze dla lasów rozwiązania, ale nie osiągnął jednomyślności co do kilku zapisów standardu, mimo wsparcia zatrudnionego przez FSC mediatora. Wielokrotnie informowaliśmy grupę, że w przypadku braku osiągnięcia przez grupę porozumienia zostanie ona rozwiązana i prace będą kontynuowane, zgodnie z procedurami FSC, przez grupę audytorów gospodarki leśnej. Impas trwał aż 2 lata. Nie mogliśmy takiego stanu przedłużyć, bo traciły na tym lasy, ludzie tam pracujący, przemysł drzewny, polska gospodarka.

Dlatego zgodnie z międzynarodowymi procedurami FSC, żeby wrócić do konstruktywnych prac nad standardem, rozwiązaliśmy grupę i przekazaliśmy to, co było do tej pory wypracowane, ekspertom z firm certyfikujących, którzy znają doskonale uwarunkowania polskiej gospodarki leśnej. Żaden z pierwotnych członków grupy wypracowującej rewizję standardu nie zgłosił zastrzeżeń do tej decyzji. Proces prac nad standardem FSC jest transparentny i otwarty, co oznacza, że każdy zainteresowany, włączając w to Lasy Państwowe oraz innych interesariuszy, mógł przekazać swoje uwagi i propozycje podczas konsultacji publicznych. Wszystkie informacje dotyczące rewizji można znaleźć na stronie internetowej FSC Polska (<https://pl.fsc.org/pl-pl/certyfikacja-gospodarki-lesnej-fm/rewizja-standardu-dla-polski>), w tym raporty z konsultacji publicznych oraz kolejne projekty standardu. Transparentności służą też inne formy komunikacji, w tym chociażby webinary.

Żaden inny system certyfikacji gospodarki leśnej w Polsce nie zapewnia takiej transparentności prac nad standardem, jak FSC.

2. Czy planowane jest kolejne spotkanie z LP w temacie Umowy Licencyjnej i dalszej certyfikacji FSC?

30 czerwca 2023 r. FSC spotkało się z władzami i przedstawicielami Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w celu omówienia kwestii związanych z postanowieniami umowy licencyjnej oraz rewizją krajowego standardu gospodarki leśnej. FSC przedstawiło aktualny status procesu rewizji standardu i harmonogram dalszych prac. Przedstawiciele Lasów Państwowych wykazali zainteresowanie ostatnim projektem standardu krajowego, który został przekazany FSC International do oceny formalnej.

Podczas spotkania wyjaśniono również reprezentantom Lasów Państwowych zapisy umowy licencyjnej, co do których zgłaszali oni uwagi. Postęp został osiągnięty w zakresie pięciu z dziewięciu omawianych zapisów umowy licencyjnej i obie strony uzgodniły kolejne kroki, które każda ze stron powinna podjąć w celu osiągnięcia porozumienia. Na ten moment (23 sierpnia br.) FSC wypełniło wszystkie swoje

zobowiązania i czekamy na działania, do których zobowiązała się DGLP, czyli dostarczenie FSC propozycji brzmienia niektórych podpunktów wspomnianej umowy.

FSC będzie dążyło do kontynuowania rozmów, aby dojść do porozumienia w sprawie warunków współpracy z Lasami Państwowymi, która trwa nieprzerwanie już od 25 lat.

3. Jaki procent lasów certyfikowanych FSC globalnie, stanowiła certyfikacja FSC w Polsce?

Na 23 sierpnia 2023 r. certyfikacja FSC obejmuje 160 388 683 ha lasów na świecie, w tym 4 655 773 ha lasów w Polsce (dane są dostępne na stronie: <https://connect.fsc.org/impact/facts-figures>). Oznacza to, że powierzchnia certyfikowana w Polsce stanowi około 2,9% lasów certyfikowanych globalnie. Odnosząc się do wartości, gdy certyfikacja obejmowała prawie 70% polskich lasów, wskaźnik ten wynosił około 3,05%.

4. Dlaczego definicje pojęć, także w projekcie nr 4 odbiegają od tych wynikających z przepisów prawa polskiego, np. choroba zawodowa?

Celem standardów FSC jest nie tylko spełnienie przez zarządców lasów krajowych wymogów prawnych, lecz promowanie najlepszych światowych wzorców odpowiedzialnej gospodarki leśnej, w tym też w zakresie ochrony praw pracowniczych. W związku z tym w niektórych przypadkach zapisy standardu FSC mogą mieć szerszy zakres niż te przedstawione w polskim prawie, co wynika m.in. ze specyfiki pracy pracowników leśnych i innych osób, których praca jest związana z gospodarką leśną. Definicje zawarte w standardzie FSC nie muszą być kalką prawa krajowego. Przepisy nie zabraniają wprowadzania dodatkowych wymogów w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo pracowników.

5. Czy kontestowany „arbitraż niemiecki” w umowie licencyjnej jest zapisem nowym w umowie licencyjnej, czy pojawiał się już w przeszłości?

FSC jest międzynarodową organizacją, która współpracuje z zarządcami lasów, przetwórcami drewna i innymi organizacjami z całego świata. Wszyscy nasi partnerzy są dla nas równie ważni, dlatego ujednoliliśmy nasze zapisy umowne, tak żeby wszystkim przysługiwały te same prawa. Takim ujednoliceniem jest też zapis o arbitrażu, który jest taki sam dla wszystkich partnerów FSC na całym świecie. Lokalizacja arbitrażu wynika z tego, że główna siedziba FSC znajduje się w Niemczech, gdzie również zarejestrowane są znaki towarowe FSC, na które udzielana jest licencja.

Zapis związany z arbitrażem nie jest całkiem nowy – znajduje się on już w umowach niektórych zarządców lasów w Polsce, w tym tych będących częścią PGL Lasy Państwowe. Do połowy 2022 r., kiedy ten argument podnieśli przedstawiciele RDLP w Gdańsku, ten zapis nigdy nie był kontestowany przez posiadaczy certyfikatu gospodarki leśnej FSC w Polsce ani nigdzie indziej na świecie.

6. Czy projekt nr 4 Krajowego Standardu Odpowiedzialnej Gospodarki Leśnej FSC należy traktować jako ostateczny?

Projekt nr 4 jest ostatnim projektem opracowanym przez Techniczną Grupę Roboczą, która kontynuowała prace Grupy Opracowującej Standard. Projekt nr 4 został przesłany do działu zajmującego się politykami i standardami (PSU – Policy and Standards Unit) w centrali FSC International w celu oceny jego zgodności z międzynarodowymi wytycznymi FSC. Po przeprowadzeniu oceny PSU przedstawi Technicznej Grupie Roboczej ewentualne uwagi, do których Grupa będzie musiała się ustosunkować. Dopiero po uzgodnieniu wszystkich zapisów standardu między Grupą a PSU i zatwierdzeniu standardu przez odpowiedni Komitet (Komitet ds. Standardów i Polityk) zostanie opublikowana jego ostateczna wersja – stanie się to prawdopodobnie w pierwszym kwartale 2024 r.

7. Kiedy nastąpi oficjalne upublicznienie przez FSC ostatecznej wersji standardu do możliwego zastosowania w przyszłości?

Standard zostanie opublikowany najprawdopodobniej w pierwszym kwartale 2024 r. Wejdzie w życie 3 miesiące po jego publikacji, po czym nastąpi 12-miesięczny okres przejściowy, w czasie którego zarządcy lasów będą zobowiązani do wdrożenia wymogów „nowego” standardu, jednocześnie nadal będzie obowiązywał dotychczasowy standard z 2013 r. (do końca okresu przejściowego).

8. Czy w ramach prac nad standardem lub podczas konsultacji społecznych, przedstawiciele LP podawali konkretne wartości strat ekonomicznych lub innych, wiążących się z wdrożeniem nowego standardu gospodarki leśnej?

Nie, w ramach prac nad standardem nie przedstawiono żadnych danych czy wyliczeń, które wskazywałyby na konkretną wartość strat związanych z wdrożeniem nowego standardu gospodarki leśnej FSC.

9. Jakie plany w zakresie certyfikacji ma Państwa organizacja w stosunku do Federacji Rosyjskiej, Białorusi i Ukrainy?

Wszystkie certyfikaty FSC w Rosji i na Białorusi (zarówno certyfikaty łańcucha dostaw, jak i gospodarki leśnej) zostały przez FSC zakończone.

Jednocześnie FSC kontynuuje działalność i certyfikację na Ukrainie (z wyjątkiem miejsc, w których trwa konflikt zbrojny), przy czym bezpieczeństwo naszych pracowników jak i personelu jednostek certyfikujących oraz posiadaczy certyfikatu pozostaje naszym najwyższym priorytetem.

Więcej informacji na temat certyfikacji FSC w Ukrainie, Rosji i Białorusi można znaleźć na stronie internetowej FSC: <https://pl.fsc.org/pl-pl/nasze-dzialania/informacje-fsc-wojna-na-ukrainie>

10. Dlaczego dopiero po około roku od rozpoczęcia wojny FSC wycofało się z cert. lasów Rosji?

Od razu po wybuchu wojny Rada Dyrektorów FSC International podjęła decyzję, w wyniku której żaden materiał certyfikowany FSC ani Drewno Kontrolowane z tego kraju nie mógł być dopuszczony do obrotu. Decyzja ta została podjęta, aby sprzedaż surowca certyfikowanego nie mogła w żaden sposób wesprzeć działań zbrojnych Rosji.

Doceniając ogromną wartość przyrodniczą lasów w Rosji, zwłaszcza obszarów leśnych ze Szczególnymi Wartościami Ochronnymi (obszary HCV), FSC umożliwiło posiadaczom certyfikatów gospodarki leśnej w Rosji utrzymanie certyfikatu gospodarki leśnej FSC (FSC Forest Management – FSC FM), ale bez możliwości handlu lub sprzedaży drewna z certyfikatem FSC. Po 8 kwietnia 2022 r. w Rosji nie były też wystawiane nowe certyfikaty FSC.

30 marca 2023 r. FSC ogłosiło zakończenie wszystkich certyfikatów gospodarki leśnej w Rosji. Decyzja ta została podjęta na podstawie oceny ryzyka, zgodnie z którą istnieje wysokie ryzyko dla integralności systemu w Rosji. Wynika ono z braku możliwości zagwarantowania bezpieczeństwa osobom zaangażowanym w działania kontrolne.